annonse

annonse

annonse

NRK-sketsjen er pur antisemittisme | Monica Csango

La meg forklare hvorfor.

DEBATT

FOTO: Skjermdump, Facebook

NRK Satiriks' video har vakt sterke reaksjoner.

Monica Csango
Forfatter og regissør

22. juli 2019 20:00 14:40

annonse

Hei, Thor Gjermund Eriksen og Charlo Halvorsen. Det har vært ganske stille fra dere begge. Eller ikke helt.

Halvorsen var i Dagsnytt 18 og forklarte hvordan «jødesvin»-sketsjen på Satiriks ikke var antisemittisk. I etterkant skrev han et Facebook-innlegg der han nok en gang tok til orde for at sketsjen ikke er antisemittisk eller rasistisk.

Jeg hører hva du sier, Halvorsen, men dessverre holder det ikke vann. Det dere har publisert, er pur antisemittisme. La meg forklare hvorfor.

Les også: NRK-video med jødespøk vekker sterke reaksjoner i sosiale medier

Privat

Monica Csango, forfatter og regissør.

Barn trakasseres

I sketsjen spiller en eldre rabbiner og en yngre mann Scrabble. Den unge har lagt opp ordet «jødesvin», men vegrer seg for å bruke det. Han står overfor et dilemma: legge på ordet eller tape.

La oss se på begrepet «jødesvin». Hva sier Wikipedia?

«Judensau, tysk for «jødesugge» eller «jødepurke», også kalt jødesvin (Judenschwein), var et antijudaistisk, og seinere antisemittisk, motiv og en dyremetafor som oppstod i den tyske kirkekunsten i middelalderen. Motivet viser jøder i omgang med svin og andre «urene dyr», særlig jøder som patter ei stor purke. Judensau er kjent fra karikaturer, bokillustrasjoner, veggmalerier og skulpturer i kirker og rådhus fra 1300-tallet og fram til forrige århundreskifte, først og fremst i Tyskland. Motivet ble gjenopptatt av de tyske nazistene før og under andre verdenskrig.»

Når jeg reiser rundt og holder foredrag på norske skoler, snakker vi ofte om hvordan hat spres gjennom ord uttrykk og språk. Språket i skolegården kan være røft. Skjellsordene «jøde», «hore» og «homo» er av de mest brukte.

annonse

Jeg får høre om jødiske elever ved norsk skoler som har opplevd medelever som hilser med «Heil Hitler» og ler. Jeg har hørt om en elev som ble dyttet inn i et skap på skolen før barnet ble kastet vann på fordi den «skitne jøden» skulle vaskes. En annen har fått hakekorset risset inn på pulten sammen med ordet «jøde». Dette er historier fra de siste årene.

Skal de samme barna akseptere at en statlig finansiert kanal bruker penger på å kjøpe innhold hvor staving av «jødesvin» er den viktigste vitsen?

Et samfunnsproblem

Google forteller meg at dere begge er fedre. Som voksne menn med redaktøransvar i Norges største mediebedrift, vet dere at det er én ting man er villig til å gå i krigen for: barna sine. Å kjempe for barn er den viktigste jobben vi har. Vi skal hjelpe barna våre med å forstå hva som er rett og galt. Vi forteller dem at man ikke skal rakke ned på folk som er svakere enn en selv. Vi forklarer dem at å si «jødesvin», det er hatprat.

For tre år siden var jeg med på å gi innspill til regjeringens handlingsplan mot antisemittisme. I introduksjonen står det at «Regjeringen legger frem en egen handlingsplan mot antisemittisme fordi vi ønsker å ta tak i fordommer og hets mot jøder.» Rapporten forteller om økt forekomst av antisemittiske hendelser i europeiske land, viser til at det finnes negative holdninger til jøder i den norske befolkningen, og at holdningene spres gjennom for eksempel å bruke ordet «jøde» som skjellsord.

Med kunnskapen jeg nå deler med dere, Charlo Halvorsen og Thor Gjermund Eriksen, hvordan kan bruken av ordet «jødesvin» i en kontekst hvor en ultraortodoks, karikert og hoverende jøde ikke ses på som hets av jøder?

Hvordan hadde det vært dersom jeg var animatør og laget en tegnefilm hvor poenget med sketsjen var at en av karakterene la opp et Scrabble-trekk med ordet «kristensvin»?

Hva om et av deres barn kom gråtende hjem og ba dere om hjelp fordi de følte seg mobbet fordi de var blitt kalt for kristensvin? Ville dere fortalt barnet deres at det bare var en spøk?

Ikke for sent å snu

I løpet av et liv gjør man en del feil. Nå har dere gjort en. Sketsjen er ikke satire – det er ren trakassering. Neste gang et jødisk barn blir hetset, spyttet etter eller får brent fyrstikker foran seg med «konsentrasjonsleirvitser», holder jeg dere ansvarlige.

Det er ikke for sent å snu. Dere kan fremdeles si at dere tok feil, og det synes jeg hadde vært på sin plass. Den lille jødiske minoriteten trenger dere. Vi trenger å vite at dere støtter oss, og at vi ikke blir hånet med antisemittisk hets på NRK.

Følg og delta i debattene hos Aftenposten meninger på Facebook og Twitter.

Fikk du med deg disse sakene?

Anbefalte saker fra debattredaksjonen:

Det sutres ikke i Nord-Norge!

Det oser ekte forbannelse og dyp mistillit – av et opprør som er til å forstå, skriver Harald Stanghelle.

Foreldre bør ønske regulert cannabissalg

Pårørende svarer tidligere tolldirektør om rus.

Jørgen Randers: Dropp klimaskammen, stem riktig!

Det finnes en enkel løsning på klimaproblemet, en som ikke tar mye tid og som fjerner all skam.

Noen vil tape 1–2 millioner kroner i pensjon hvis de jobber frem til fylte 73 år

Les innlegget fra forsker Axel West Pedersen.

Hvorfor behandles Saudi-Arabia pent, mens Iran er en fiende? KOMMENTAR

Les Frank Rossaviks kommentar.

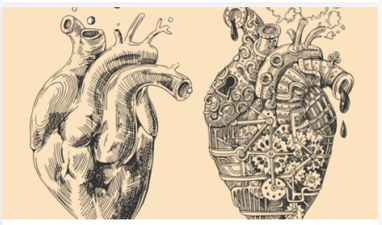

Kronikk: Medisinen tar livet av oss

Aldri har vi vært så redde, og aldri har vi løpt så mye til legen. Behovet for kontroll sliter ut både befolkning og ansatte i helsetjenesten. Og pengene flyr.

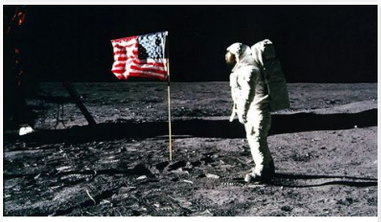

Hvorfor glemmer vi aldri månelandingen?

Les Camilla Tepfers' kronikk.

Skrekkfilmer for det moderne Norge

Få med deg Tegnehanne.

Kortet

X

Hei Torgeir

Det kan være mye å spare på kjente merkevarer hos akortet.no.
Vi legger ukentlig ut nye tilbud og rabatter!

Vis meg mine fordeler

JOURNALISTIKK + NRK + YTRINGSFRIHET +

annonse

83 kommentarer

Velkommen til debatt! Vi er glade for dine bidrag, men vær vennlig og bruk fullt navn. Les mer her. Innlegg blir løpende moderert.

Si din mening, Torgeir Oma!

PUBLISER KOMMENTAR

Populære Aktuelt Siste Første

Øyvind Sørgjerd

for seks dager siden

Jødesvin og den historiske konteksten ordet inngår gjør denne vitsen antisemittisk. Burde brukt et annet nedsettende ord som ikke har en historie knyttet så sterkt til antisemittisme og forsøket på å tilintetgjøre jødene under 2. verdenskrig. NRK bør ha såpass historisk gangsyn et sted i sine korridorer.

Rapporter 50 Anbefaler Svar

SE 10 FLERE SVAR

Johan Slåttavik

for seks dager siden

Jeg er uenig med Csango her.

Alt skal kunne harselers og spøkes med. Noe NRK Satiriks også gjør. Det er vel få ting, personer og grupper de enda har til gode å gjøre et komisk nummer ut av.

Noe som er en god ting.

Så at akkurat jøder skal ha et spesielt vern mot humor og ufarliggjøring, er ulogisk og irrasjonelt.

Dette innlegget fremstår som arrogant og hovmodig. Litt som «du kødder ikke med oss, fordi vi er så viktige» type ting.

Litt selvironi skader ikke.

Rapporter 38 Anbefaler Svar

SE 10 FLERE SVAR

SE 23 FLERE KOMMENTARER

LES OGSÅ

Skaden som rystet håndballjentene. Gråtende landslagstalent ut på båre.

Enorm skogbrann i Russland: Røyken har lagt seg over seks tidssoner. Befolkningen er fanget.

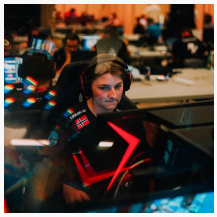

Norsk 16-åring vant Fortnite-VM – får 25,7 millioner for bragden

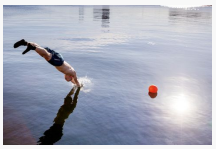

Norges varmerekord kan være tangert i Nordland

Nyhetsbyråer: Afghanistans regjering planlegger Taliban-samtaler i Oslo

Norsk friidrettsutøver nær ved å få pulsåre kuttet

SJEFREDAKTØR/ADM. DIREKTØR Espen Egil Hansen
POLITISK REDAKTØR Trine Eilertsen
NYHETSREDAKTØR Tone Tveøy Strøm-Gundersen
FEATUREREDAKTØR Lillian Vambheim
UTVIKLINGSREDAKTØR Eirik Hammersmark Winsnes

Tipstelefon 02286
Send Nyhetstips på epost
Tips via secure drop
Debattinnlegg på epost

Kundeservice
Annonsere i Aftenposten
| Personvern og Cookies |

Aftenposten sentralbord tlf. 22 86 30 00.
Adresse, Akersgata 55, 0180 Oslo.

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet. Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.